

עין משפט
גר מוצה

קב"ט א מ"י פ"ג מ"ג
מ"ד הלכה כה
פ"ג א"ר רמ"ט ט"ז י"ד
פ"ג ב ט"ז ט"ז
ק"ב ב ג מ"י פ"ג מ"ג
גירושין הלכה י"א ט"ג
פ"ג ב ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
פ"ג ב :

ק"ב א ד ה מ"י פ"ג מ"ג
מ"ד הלכה כה
פ"ג א"ר רמ"ט ט"ז י"ד
פ"ג ב ט"ז ט"ז
פ"ג ב ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
פ"ג ב ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

תוספות ר"ד

שאלה לחכם יבול הוא
לקלקלה שאם יזקק לו
חכם להחריז לה נדרה
יאמר הוא אילו הייתי יודע
שישקק לי חכם אם היו
נוהגים לי אפי"ן ק' מנה
לא הייתי מנרשך ומנשא
גט בטל ובניה מפורים
ושאלו צריך חקירת חכם
ואילו יבול להפסד כגון
שהיה מנרשך עינו נפש
לא להוציאו חכמים אשתי
ע"י יבול מהחמירה לפי שאינו
יכול לקלקלה ולפסד אילו
הייתי יודע וכו' שהיה
הוא יבול להפסד ולפסד
הוא יבול אלא ודאי נמר
כפול לנרשה ר' אלעזר
אמר לא אסור זה אלא
מפני זה תניא ר' אלעזר
אמר לא אסור צריך
אלא מפני שאינו צריך
כמאי קמיפלי ר"ם סבר
אדם רצה שתחבבה אשתי
כ"ד ר' אלעזר סבר אין
אדם רצה שתחבבה אשתי
כ"ד פ"ו ר' מאיר סבר
נדר שצריך חקירת חכם
ואינו מנרשך עינו נפש
ואינו היבול להפסד איכא
ליתיה לקלקלה דאמרן
שיבול לומר אילו הייתי
יודע שחכם יבול להחמיר
לא הייתי מנרשך ונדרה
לי שתחבבה אשתי כ"ד
ולחשול על נדרה ואפי"ן
שחוקק עצמה נדרת
כפניניה והוא ילולת לה.
אלא אם אין צריך חקירת
חכם אילו יבול לקלקלה
ולפסד אילו הייתי יודע
שאני יבול להפסד אילו הייתי
מנרשך שיהיה זה יודע הוא
לכל העולם כפול [נדרין]
יעניי נפש של אשתי וכו'
אלעזר סבר איפסא נדר
שצריך חקירת חכם אינו
יכול לקלקלה ואין שיהיה
הוא אסור רצה שתחבבה
אשתי כ"ד א"ר אבא בר
שמי אמר צריך חקירת חכם
יכול לקלקלה ולפסד אשתי
כל אדם צריך שיבול להפסד
נדרו אשתי הלכה לא אסור
צריך אלא מפני שאינו
צריך שצריך חקירת חכם
צ"ל כ"ו א"ר יוסי ר' יוחנן
יהודה מעשה צדיק וכו'
פ"ג א"ר רמ"ט ט"ז ט"ז
מסארי וכו' קמ"י כ"ד
שורה הוא אבא בר
הוא יחיד וא"ר יוסי
כ"ו ר' יהודה מעשה
למי בעידן בא' אסור
לאשתו קונם אם אני
מנרשך וניהיה והייתי לו
חכמים שיחזיקו לו מאי
קונם פ"ג קונם הוא לישן
וישן לקב"ט דרמון בנדרים
מפני שהם עשוי עליו דבר
קרבן והוא דאמר קונם
אם אני מנרשך מאי אסור
עליוהו אמר רב הונא
באומר יאסור עליו כל
שירות שבעולם קונם אם
יבול להחמיר שמי לקלקלה
הוא כי היכי דבנדרת אשתי
מצי לקלקלה (הב) נמי כי נדר
איהו צ"ל לקלקלה

מו:

משביע אתכם וכו' ופירש שם
בנוקטתם דהיינו על דעת רבי
ומיהו לפ"י לא היה יתיר
למרותו זמון הזה ונראה
לדל אמר מהו כן אלא שלא
יעימו דמפרש (הב) משום
קניא דרנאל וכן עשה אין
עושין אלא כשזיל קר וז"ל
על דעת יחד נמי לא יאה לו
הפסה כיון תמלה זו נדרו
וי"ל דמנעול דעמו משום
רבים ולא משום יחיד:

הנודר באינו בנה כמה מפרש
רבינו אליהו משום דלמיה
בגזירה שזה דמלה כתיב הכא
ודברים (ג) כי מחלל לנדרו
וכתי' התם (ושע"ה ג) חלו
לכם מן האדם וגו' כי כמה
נמשך הוא ודרשונו אל מיקרי
בנה אלא כמה זכרים פרק
ארבעה נדרים (נדרים כג) לית
בזהו גזירה שזה דנקרא רשע
דכתיב על שפיט חלו רובו
א"ל **המוציא** (א"ר ג) משום
הוא **המוציא** משום גט ותימה
דכתיב יבמות (ד) ט"ז שמע
לדל בעיני גט דהו קדושי טעום
דתן וכולן שמתו או שמיאטו או
שנמלאו אילנות לרומות
מומרות ויש לומר דהכא
מייירי כפסק אילנות ומוליה
משום חשש אילנות מדע
מדקמינין ופליגי נישאת לאמר
הוה לה נשים ודאי אילנות
אין לה רפואה מנפליגי רבי
ויבטע ורבי עקיבא כהנל
(שם ד) וע"ה (שם ד) נקרים
חמה דעס לו רפואה וחולין
וחולין לאשמו ובאילנות
לא פליגי ודרשין כפ"ק דיבמות
(ד) י"ג אשר תלך פרק לאילנות
והא דלמר (שם ט) שרי אמנו
אילנות היתה אין מוכיחין
מעשה נשים כדלמרינן
גבי איזו נשים אלו נסיונות
(חולין ד) מ"ג והא דפליגי
בהמדר (בבבבב) ד"ג בקדשה
על הנאי וכנסה פתס דכתיב
גט משום דאין חשש בעילת
ונת אילנות בשאינו צריך
סבר לה כ"ו מאיר סבר
נדר שצריך חקירת חכם
ואינו מנרשך עינו נפש
ואינו היבול להפסד איכא
ליתיה לקלקלה דאמרן
שיבול לומר אילו הייתי
יודע שחכם יבול להחמיר
לא הייתי מנרשך ונדרה
לי שתחבבה אשתי כ"ד
ולחשול על נדרה ואפי"ן
שחוקק עצמה נדרת
כפניניה והוא ילולת לה.
אלא אם אין צריך חקירת
חכם אילו יבול לקלקלה
ולפסד אילו הייתי יודע
שאני יבול להפסד אילו הייתי
מנרשך שיהיה זה יודע הוא
לכל העולם כפול [נדרין]
יעניי נפש של אשתי וכו'
אלעזר סבר איפסא נדר
שצריך חקירת חכם אינו
יכול לקלקלה ואין שיהיה
הוא אסור רצה שתחבבה
אשתי כ"ד א"ר אבא בר
שמי אמר צריך חקירת חכם
יכול לקלקלה ולפסד אשתי
כל אדם צריך שיבול להפסד
נדרו אשתי הלכה לא אסור
צריך אלא מפני שאינו
צריך שצריך חקירת חכם
צ"ל כ"ו א"ר יוסי ר' יוחנן
יהודה מעשה צדיק וכו'
פ"ג א"ר רמ"ט ט"ז ט"ז
מסארי וכו' קמ"י כ"ד
שורה הוא אבא בר
הוא יחיד וא"ר יוסי
כ"ו ר' יהודה מעשה
למי בעידן בא' אסור
לאשתו קונם אם אני
מנרשך וניהיה והייתי לו
חכמים שיחזיקו לו מאי
קונם פ"ג קונם הוא לישן
וישן לקב"ט דרמון בנדרים
מפני שהם עשוי עליו דבר
קרבן והוא דאמר קונם
אם אני מנרשך מאי אסור
עליוהו אמר רב הונא
באומר יאסור עליו כל
שירות שבעולם קונם אם
יבול להחמיר שמי לקלקלה
הוא כי היכי דבנדרת אשתי
מצי לקלקלה (הב) נמי כי נדר
איהו צ"ל לקלקלה

השולח פרק רביעי גיטין

מאי קונם הלא קונם לשון
הקדש הוא שאוסר הדבר עליו
הקדש ומה אשר זה עליו: **באומר**
יאסרו כו' והכי קאמר קונם
פירות עלי כפירות עלי
אם איני מנרשך: **שפיטא** מאי
ניחוש לה: **כמה** בשעת איסור
הכמות: על מה קונם קרבן.
על הכמה וגמר עינו שלם
לפי שעי"ן כן הוא מרגיל
עלמו בנדרים. והאי כיון
דקיים נדרו נוקטתו להחמיר
ממ"ב: **ארישא** קאי דקאמר
לעיל לא יחזיר ומסיק הכא
מפני מיקון העולם אי משום
קלקולא אי משום שלא יהו
פרוה"ש: אין זו וכו'. הכי
קאמר והמירו לו חכמים
שחזרוהו מה שעי"ן כן מיקון
העולם שלא נמלא כחן לאסור:
מתני' המוציא אם אשמו
בגט: משום אילנות. שלא
הכיר בה כשנפסד ומכל מקום
לריבה כן דאין חשש עושה
בעילתו בעילת זנות ובעל
לשם קדושין: ר' יהודה
אומר לא יחזיר. שמה משא
ומתל ויחזר אילו הייתי
יודע שכן אפילו נותנין
לי ק' מנה לא שערני נדרתי
ולדעתן כן גרשתיך אשם
יבאו לך סמימני שחמורין
ואם ידעתי שלא משני
אלי ואת לאויה לילד לא גרשתיך
לפיקר אומרים לו קודם
גירושין הוי יודע שהמוציא
את אשמו משום אילנות
לא יחזרהו עולמות: **וחכמים**
אומרים יחזיר. לדל חיישין
לקלקולא: והיא **טובעת**
כפופסה. מן הרשאות
שהוליה נלא כמיהה משום
מקח טעום ועשוי נודע
שלא הטעמו: **שפיטין**
יפה לך. שיאמר אילו ידעתי
כפופי ליתן לך כמזבה
לא גרשתיך: **גמ'** מכלל
דכתיב יהודה חייש לקלקולא.
שמדכריו למדנו שחש
ירצה לומר על מנת
אילנות גרשתיך היה
מקלקלה: לא **שפיטין**.
ור' יהודה ודאי חייש
לקלקולא ובני נדר היינו
טעמא דלח חייש דקסבר
ליכא קלקולא. בדנדר
לדון חקירת חכם סבר
לה כ"ו ורואי שבעל
לב הוא אשמו כ"ד
אלעזר חשש רואי חשש
למימיר אילו הייתי
יודע כו' ושאינו צריך
סבר לה כרבי מאיר
דלמר אין הבעל טועם
בנדר שצדו להפסד
אילו יבול להפסד וזמן
אילו הייתי יודע שאני
יכול להפסד לא גרשתיך:
מאן חכמים. דלמרי
הכא יחזיר: **רבי מאיר**
ה"ל. דלמר כפסק
קדושין (ד) ט"ג. כל
תנאי שאינו צריך
חקירת חכם דף ג' ובני
ראובן אם יעברו
אם לא יעברו אשמו
מרגיל עשום בנדרים
קמ"ל. פי הנודר כאלו
בנה כמה בשעת
איסור הבמות
שסבר לעשות
בעצו ועושה
כעבירה כן זה סבור
לעשות מצוה ועשה
כעבירה. ונראה
מפרש רבינו אליהו
דג"ל משום דאחיא
בג"ש כתיב הכא כי
תחלל לנדרו וכתיב
התם תחלו לכם
מן האדם אשר
נשפה באפסו וכו' כי
במה נחשב הוא
ודרשי' אל תקרי
במה אלא כמה וכרשי
פ"ג נדרים וליך באי
גיש דק"י רשע דכתיב
שם רשעים חרולו (רונן)
דכתיב בנדרים ננדרו כשרים
לא אמר כלום שאין
דרכם של כשרים לידור
אלא להביא בנדרה רשע
לו להשאל על נדרו ולא
יקרינו וזה שלא נשאל
וקיים נדרו ויגרש אימא
נינורו וימשיכהו שלא
יחזרהו קמ"ל. דלא קניט
לוה. ואחיא סבר טעמא
דמתי' מנרשך קנסיה דוקא
כשנדרה היא קנסיה שלא
היהו מרצה בנדרים

גילוי הש"ס

נ"ב באומר יאסרו כל
שירותי פי לעיל דף לה
פי"א מ"ד"ה ונודת:

מובא רש"י

כאלו בנה כמה. בשעת
איסור הבמות. ונודתה היא
דכתיב (דברים כג) וחי
תחלל לנדרו וכו' הא לא
תחלל יהיה כן משא
(בבבב) א"ל: כאלו בנה
כמה בעצמו חכמים
ודרשי' (כג). כאלו
הקרבן עליה קרבן.
שערני עלי שמי עבירות
אלא על אכל חסם וכו',
כ"ד ש"ל יבא רגל כן
(בבבב) א"ל. המוציא את
אשתי משום שם רע.
לדל לעיל מה פ"ג.

תוספות ר"ד (המשך)

ולמימר אילו הייתי יודע
שיש פתח לנדרו אם היו
נוהגים לי ק' מנה לא כלום
הייתי מנרשך אין לו כלום
דברואי אם היה מנדר
מפנה הגהה שחמורין כגון
שאמר הנאת שתחבבה
עלי כקונם ומפסחתי נדר זה
היה מנרשה היה צ"ל
אשתי וכו' שמה אשתי
ויאמר אילו הייתי יודע
שיש פתח לנדרו אילו הייתי
מנרשך ורואי נדרה היא
אבל זה שרצה לנרש את
אשתי וכו' עצמו כנדר
שלא יבול להחמיר הרי
אנו ורואי שבעל לב הוא
מנרשה ואינו צריך
כלל שהרי יבא רגל כ"ו
ע"י נדר שלא יחזרה עמה
הלכה שום קלקול אינו
יכול לעשות וכו' מה שחמה
הלמדה שפיטא דאי
שיבול להחמירה. ומהדר
מזו דהיא ליינו מוסר
ד"ו נתן דתניא ר' נתן
אומר כל הנודר כאלו
בנה כמה המקיימו
כאלו הקריב עליו
קרבן וכו' עינו לפי
שהוא מרגיל עשום בנדרים
קמ"ל. פי הנודר כאלו
בנה כמה בשעת
איסור הבמות
שסבר לעשות
בעצו ועושה
כעבירה כן זה סבור
לעשות מצוה ועשה
כעבירה. ונראה
מפרש רבינו אליהו
דג"ל משום דאחיא
בג"ש כתיב הכא כי
תחלל לנדרו וכתיב
התם תחלו לכם
מן האדם אשר
נשפה באפסו וכו' כי
במה נחשב הוא
ודרשי' אל תקרי
במה אלא כמה וכרשי
פ"ג נדרים וליך באי
גיש דק"י רשע דכתיב
שם רשעים חרולו (רונן)
דכתיב בנדרים ננדרו כשרים
לא אמר כלום שאין
דרכם של כשרים לידור
אלא להביא בנדרה רשע
לו להשאל על נדרו ולא
יקרינו וזה שלא נשאל
וקיים נדרו ויגרש אימא
נינורו וימשיכהו שלא
יחזרהו קמ"ל. דלא קניט
לוה. ואחיא סבר טעמא
דמתי' מנרשך קנסיה דוקא
כשנדרה היא קנסיה שלא
היהו מרצה בנדרים

אבל כשנדר הוא אין לקנסו
שהנדרים באשה הם פריצות
ולא באיש: מפני מיקון
העולם ומחמה מאי תיקון
העולם איכא פי דמשמע
החירו לו שיחזרוהו מפני
תיקון העולם ומאי תיקון
העולם הוא שיר לא יחזיר
משום נדר לא יחזיר ומסיק
הב"ה מאי שחזר מפני תיקון
העולם אי משום לקלקול
אי משום קונסא רבינא
אמר אסיפא והכי אין כ"ו
מפני תיקון העולם פי
החירו לו

פי"ג ט"ז ט"ז